

Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykłady – 5 godz. Ćwiczenia – 8 godz. Staż – 24 godz.
Nakład pracy uczestnika kursu	Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 37 godz. - wykład – 5 godz. - ćwiczenia – 8 godz. - staż – 24 Praca własna - przygotow - opanowa Łącznie nakł 12 godz. 49 godz.
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład prob
Stosowane środki dydaktyczne	Projektor mu tablica i flam
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika szkolenia	Testy dydakty
Warunki zaliczenia modułu	Obecność na Uzyskanie 70
Treści modułu kształcenia	Edukacja kobiety ciężarnej z cukrzycą w zakresie postępowania terapeutycznego: a) Dieta cukrzycowa, zalecenia dietetyczne (wykład 2 godz.; ćwiczenia 3 godz.) ocena zapotrzebowania energetycznego: - zapotrzebowanie kaloryczne w zależności od BMI (<i>Body Mass Index</i>), aktywności fizycznej i wieku, - przyrost masy ciała w ciąży w zależności od BMI; b) obliczanie wartości odżywczych składników pokarmowych i ilości wymienników węglowodanowych:

	• wartość indeksu glikemicznego (IG) – sposób klasyfikacji pokarmów (złożonych z węglowodanów), • dobowa ilość wymienników węglowodanowych (WW) w okresie ciąży; c) rozkład posiłków: • ilość posiłków; • pory spożywania posiłków; • odstępy czasowe pomiędzy posiłkami; • ilość wymienników węglowodanowych przypadających na jeden posiłek. d) konstrukcja diety pod względem jakości i ilości składników, adekwatnie do trymestru ciąży i masy ciała: skład dziennej racji pokarmowej w zależności od stanu klinicznego. e) zależność pomiędzy aktywnością fizyczną a dietą – intensywność wysiłku fizycznego na podstawie pełnego obrazu klinicznego. 2) Edukacja w zakresie stosowania insulinoterapii (wykład 1 godz.; ćwiczenia 3 godz.) a) technika obsługi wstrzykiwacza i przygotowanie wstrzyknięć; b) wybór miejsc wkłucia; c) technika wykonywania wkłucia; d) zasady przechowywania insuliny; e) terapia przy użyciu osobistej pompy insulinowej: • kwalifikacja pacjentki na podstawie: wiedzy, samokontroli i umiejętności manualnych, • ocena efektów szkolenia na podstawie: liczenia węglowodanów, działania insuliny, obsługi pompy, zachowania w sytuacjach kryzysowych; 3) Samokontrola (wykład 2 godz.; ćwiczenia 2 godz.) a) zasady obsługi glukometru; b) monitorowanie glikemii, glikozurii i acetonurii; c) prowadzenie dzienniczka samokontroli: • notowanie wyników pomiarów glikemii umożliwiając ich ocenę w porównaniu do wartości docelowych oraz dawek insuliny, • zapisywanie wielkości posiłków, ilość przyjętych węglowodanów, poziom aktywności, kontrola ciśnienia tętniczego, kontrola masy ciała;
--	--

	d) kontrola ciśnienia tętniczego: • docelowe wartości ciśnienie tętniczego, • docelowe wartości ciśnienie tętniczego u ciężarnych z nefropatią cukrzycową; e) kontrola masy ciała.
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	Literatura podstawowa: 1. Tatoń J., Czech A. (red.): <i>Zwyciężyć cukrzycę. Podręcznik aktywnej samokontroli i samoopieki cukrzycy dla pacjentów oraz ich rodzin</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011 2. <i>Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u chorych na cukrzycę 2014. Stanowisko Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego</i>. „Diabetologia Kliniczna 2014”, 3, suplement A Literatura uzupełniająca: 1. Uchmanowicz I., Kubera-Jaroszewicz K.: <i>Edukacja diabetologiczna. Standard opieki pielęgnacyjnej chorego na cukrzycę</i>. Wyd. Continuo, Wrocław 2012
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku gdy program kształcenia przewiduje	Staż: Poradnia diabetologiczna – 24 godz.

6. PROGRAM ZAJĘĆ STAŻOWYCH

6.1. STAŻ: Poradnia diabetologiczna albo Poradnia endokrynologiczna

Cel stażu: Doskonalenie umiejętności samodzielnego planowania, realizowania i oceny podejmowanych działań niezbędnych do objęcia opieką kobiety z cukrzycą.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

- Liczba godzin: 24 godz.
Liczebność grupy: 2–3 osoby
Opiekun stażu: pielęgniarka posiadająca minimum 5-letni staż pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł magistra pielęgniarstwa;
 - posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa diabetologicznego lub pielęgniarstwa zachowawczego lub pielęgniarstwa internistycznego;
 - posiada ukończony kurs specjalistyczny *Edukator w cukrzycy*.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Przygotowanie kobiety z cukrzycą do zajścia w ciążę.
2. Interpretowanie badań diagnostycznych wykonywanych u kobiet ciężarnych z cukrzycą.
3. Opracowanie indywidualnego planu opieki nad kobietą z cukrzycą.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Wykonanie świadczeń zdrowotnych wymaganych do zaliczenia.

6.2. STAŻ: Poradnia diabetologiczna

Cel stażu: Doskonalenie umiejętności zawodowych położnej niezbędnych do zapewnienia profesjonalnej opieki nad kobietą ciężarną z cukrzycą.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

- Liczba godzin: 16 godz.
Liczebność grupy: 2–3 osoby
Opiekun stażu: pielęgniarka posiadająca minimum 5-letni staż pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł magistra pielęgniarstwa;
 - posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa diabetologicznego lub pielęgniarstwa zachowawczego, lub pielęgniarstwa internistycznego;
 - posiada ukończony kurs specjalistyczny *Edukator w cukrzycy*;
 - posiada ukończony kurs specjalistyczny *Opieka nad osobami z cukrzycą stosującymi terapię ciągłego podskórnego wlewu insuliny CPWI*.
- położna posiadająca minimum 5-letni staż pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł magistra położnictwa/pięgniarsstwa;
 - posiada ukończony kurs specjalistyczny *Edukator w cukrzycy*;

- posiada ukończony kurs specjalistyczny *Opieka nad kobietą z cukrzycą w okresie okołoporodowym*.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Opracowanie indywidualnego planu opieki nad kobietą z cukrzycą ciążową.
2. Sprawowanie opieki nad kobietą ciężarną z cukrzycą.
3. Wykonywanie pomiarów glikemii oraz interpretowanie ich wyników.
4. Monitorowanie skuteczności wdrożonego postępowania terapeutycznego.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Wykonanie świadczeń zdrowotnych wymaganych do zaliczenia.

6.3. STAŻ: Sala porodowa

Cel stażu: Doskonalenie umiejętności samodzielnego planowania, realizowania i oceny podejmowanych działań niezbędnych do zapewnienia opieki położniczej kobiecie rodzącej z cukrzycą i jej dziecku.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 24 godz.

Liczebność grupy: 2–3 osoby

Opiekun stażu: położna posiadająca minimum 5-letni staż pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:

- posiada tytuł magistra położnictwa/pielęgniarstwa;
- posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa położniczego lub pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego;
- posiada ukończony kurs specjalistyczny *Opieka nad kobietą z cukrzycą w okresie okołoporodowym*.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Realizowanie opieki nad kobietą rodzącą z cukrzycą zgodnie z wytycznymi, przebiegiem porodu oraz ze zmieniającym się stanem matki i jej dziecka.
2. Przygotowanie ciężarnej/rodzącej z cukrzycą do cięcia cesarskiego z uwzględnieniem zasad postępowania terapeutycznego.
3. Interpretowanie wyników metod nadzoru nad płodem.
4. Interpretowanie wyników pomiaru stężenia glukozy w surowicy krwi w trakcie trwania poszczególnych okresów porodu.
5. Ocena dobrostanu noworodka po porodzie.
6. Ocena stanu ogólnego i położniczego matki po porodzie z uwzględnieniem postępowania terapeutycznego w cukrzycy.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Wykonanie świadczeń zdrowotnych wymaganych do zaliczenia.

6.4. STAŻ: Oddział położnictwa i neonatologii albo Oddział położniczy albo Oddział położniczo-ginekologiczny

Cel stażu: Doskonalenie umiejętności samodzielnego planowania, realizowania i oceny podejmowanych działań położniczych i pielęgniarskich niezbędnych do zapewnienia opieki położnicy i jej dziecku.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 24 godz.

Liczebność grupy: 2–3 osoby

Opiekun stażu: położna posiadająca minimum 5-letni staż pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:

- posiada tytuł magistra położnictwa/pielęgniarstwa;
- posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa w dziedzinie pielęgniarstwa położniczego lub pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego;
- posiada ukończony kurs specjalistyczny *Opieka nad kobietą z cukrzycą w okresie okołoporodowym*;
- posiada ukończony kurs specjalistyczny *Edukator w cukrzycy*.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Ocena stanu ogólnego i położniczego kobiety po porodzie z uwzględnieniem postępowania terapeutycznego w cukrzycy.
2. Sprawowanie intensywnego nadzoru nad położnicą z cukrzycą w poszczególnych dobach po cięciu cesarskim.
3. Monitorowanie samokontroli położnicy i nadzór nad insulinoterapią, dietą i samokontrolą glikemii.
4. Interpretacja pomiarów glikemii u noworodka.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Wykonanie świadczeń zdrowotnych wymaganych do zaliczenia.

6.5. STAŻ: Oddział patologii ciąży

Cel stażu: Doskonalenie umiejętności samodzielnego planowania, realizowania i oceny podejmowanych działań w zakresie opieki nad kobietą ciężarną z cukrzycą.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 24 godz.

Liczebność grupy: 2–3 osoby

Opiekun stażu: położna posiadająca minimum 5-letni staż pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:

- posiada tytuł magistra położnictwa/pielęgniarstwa;
- posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa położniczego lub pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego;
- posiada ukończony kurs specjalistyczny *Opieka nad kobietą z cukrzycą w okresie okołoporodowym*;
- posiada ukończony kurs specjalistyczny *Edukator w cukrzycy*.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Opracowanie założeń dietetycznych w zależności od BMI ciężarnej i trymestru ciąży.
2. Ustalenie dawek insuliny w zależności od aktualnej glikemii, aktywności fizycznej, nawyków żywieniowych.
3. Ocena wiedzy ciężarnej w zakresie zasad samokontroli.
4. Udział w rozwiązywaniu aktualnych problemów ciężarnej związanych z zastosowaną terapią.
5. Prowadzenie poradnictwa w zakresie profilaktyki powikłań cukrzycy.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Wykonanie świadczeń zdrowotnych wymaganych do zaliczenia.

6.6. STAŻ: Poradnia diabetologiczna

Cel stażu: Doskonalenie umiejętności niezbędnych do zapewnienia profesjonalnej opieki kobiecie ciężarnej z cukrzycą oraz doskonalenie umiejętności przygotowania pacjentki do samoopieki.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 24 godz.

Liczebność grupy: 2–3 osoby

Opiekun stażu: pielęgniarka posiadająca minimum 5-letni staż pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:

- posiada tytuł magistra pielęgniarstwa;
- posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa diabetologicznego lub pielęgniarstwa zachowawczego, lub pielęgniarstwa internistycznego;
- posiada ukończony kurs specjalistyczny *Edukator w cukrzycy*;
- posiada ukończony kurs specjalistyczny *Opieka nad osobami z cukrzycą stosującymi terapię ciągłego podskórnego wlewu insuliny CPWI*.

położna posiadająca minimum 5-letni staż pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków::

- posiada tytuł magistra położnictwa/pięgniarsstwa;
- posiada ukończony kurs specjalistyczny *Edukator w cukrzycy*;
- posiada ukończony kurs specjalistyczny *Opieka nad osobami z cukrzycą stosującymi terapię ciągłego podskórnego wlewu insuliny CPWI*;
- posiada ukończony kurs specjalistyczny *Opieka nad kobietą z cukrzycą w okresie okołoporodowym*.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Edukacja kobiety ciężarnej w zakresie planowania i rozkładu posiłków z uwzględnieniem jakości i ilości składników adekwatnie do trymestru ciąży i masy ciała.
2. Edukacja kobiety ciężarnej w zakresie insulinoterapii z uwzględnieniem obsługi glukometru i wstrzykiwacza.
3. Edukacja kobiety ciężarnej w zakresie insulinoterapii z uwzględnieniem terapii przy użyciu osobistej pompy insulinowej.

4. Kształtowanie odpowiednich nawyków żywieniowych i odpowiedzialności w przestrzeganiu zasad w terapii cukrzycy w ciąży.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Wykonanie świadczeń zdrowotnych wymaganych do zaliczenia.

7. WYKAZ ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH, DO KTÓRYCH JEST UPRAWNIONA POŁOŻNA PO UKOŃCZENIU KURSU SPECJALISTYCZNEGO OPIEKA NAD KOBIETĄ Z CUKRZYCĄ W OKRESIE OKOŁOPORODOWYM

1. Sprawowanie opieki przedkoncepcyjnej nad kobietą z cukrzycą.
2. Prowadzenie czynnej porady w celu przygotowania kobiety do świadomego planowania rodziny i pełnienia funkcji prokreacyjnej.
3. Współuczestniczenie w diagnozowaniu i leczeniu kobiet chorych na cukrzycę w czasie ciąży, porodu i połogu.
4. Formułowanie indywidualnego planu opieki, modyfikowanego stanem ciężarnej, rodzącej, położnicy i noworodka.
5. Realizowanie opieki nad ciężarną, rodzącą i położnicą z cukrzycą, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej.
6. Przygotowanie kobiet z cukrzycą do samoopieki i samopielęgnacji.
7. Prowadzenie edukacji zdrowotnej dotyczącej planowania i rozkładu posiłków.
8. Opracowanie programu edukacyjnego w odniesieniu do ciężarnych cukrzycą z uwzględnieniem typu cukrzycy, stylu życia oraz metod leczenia.